

Aan: Commissie SZW
Van: Sharon Gesthuizen, voorzitter BMK
Betreft: Position paper *private equity in de kinderopvang*, ter bespreking op 16 mei

---

BMK-visie op kinderopvang

Kinderopvang is goed voor de ontwikkeling van kinderen, voor het welzijn van kinderen (vroegsignalering en kindnabije zorg), voor ouders die arbeid en zorg combineren en kinderopvang leidt tot sociale cohesie en kansgelijkheid¹. De BMK pleit dan ook voor kinderopvang die toegankelijk is voor alle kinderen.

Onze branchevereniging is drie jaar geleden opgericht met als doel de kwaliteit van de kinderopvang te versterken. Het is onze overtuiging dat het huidige stelsel van concurrentie op prijs zou kunnen en zou moeten worden omgevormd naar een stelsel met een algemeen zeer hoog niveau van kinderopvang dat voorziet in de verschillende behoeften van ouders en kinderen.

Voldoen kinderopvangcentra aan de kwaliteitseisen?

Het systeem van toezicht en handhaving zorgt voor naleving van wet- en regelgeving en daar waar verbeteringen gewenst zijn wordt aan zowel de kant van de (georganiseerde) aanbieders als aan de kant van het toezicht intensief gewerkt om deze verbeteringen tot stand te brengen. Wij zijn echter van mening dat alle kinderopvangorganisaties een hogere kwaliteit zouden kunnen leveren. Maar dan moeten we ervoor zorgen dat het streven naar winst minder dominant wordt, zodat afwegingen met betrekking tot investeringen in kwaliteit anders uitpakken. In de kinderopvang gelden strenge regels. De wetgever schrijft, ter vergelijking, in het onderwijs niet voor hoe groot de klassen mogen zijn. Keuzes worden daar niet op grond van de roep om winstmaximalisatie gemaakt. In de kinderopvang echter betekent één kind extra op de groep acht tot tien procent meer winst bij een hoogconjunctuur óf een meer concurrerende prijs ten tijde van laagconjunctuur.

Hoe wordt het publieke geld besteed (kwaliteit/ prijs)?

Ons systeem is nu zo ingericht dat marktwerking moet zorgen voor de laagste prijs. Zowel ouders als de overheid zijn gebaat bij een lage prijs: de overheid betaalt een zeker percentage van de prijs mits dit op of onder het maximum uurtarief ligt en de ouders betalen de overige kosten.

Cijfers van het ministerie van SZW² laten zien dat 70 procent van de kosten van kinderopvang uit publieke middelen wordt gefinancierd. In de bedrijfsvoering wordt een onderscheid tussen publieke gelden en oudergelden niet gemaakt. Overigens wordt ook voorschoolse educatie met subsidie via gemeenten in de kinderopvang gerealiseerd.

Tegelijkertijd brengt concurrentie op prijs zekere risico's met zich mee: om de kosten te drukken kunnen keuzes worden gemaakt die vanuit pedagogisch oogpunt niet wenselijk zijn. Investeringen in scholing van pedagogisch medewerkers, groepsstabiliteit, ontwikkeling van methodes, inrichting van de ruimtes, een goede locatiespreiding van de opvangvoorzieningen en het investeren in duurzame samenwerking met andere partijen rondom kinderen zijn voorbeelden van zaken die voortdurend onder druk staan.

Maatschappelijke organisaties herinvesteren de rendementen in de kinderopvang. De BMK pleit voor een aanpassing van ons stelsel (met behoud van de verworvenheden van de Wet kinderopvang, zoals keuzevrijheid van ouders, gereguleerde marktwerking en ondernemerschap) door eisen te stellen aan het uitkeren van winsten. Uiteraard zou een dergelijke stelselwijziging gepaard moeten gaan met een goede overgangsregeling, waarin de belangen van ondernemers en investeerders geborgd worden.

---

¹ Zie [SER Gelijk goed van start](#) (2016). Prof. Dr. P. Leseman wijst ook op de rol van de buitenschoolse opvang als het gaat om de brede talentontwikkeling van en gelijke kansen voor kinderen ([Position paper](#) t.b.v. het rondetafelgesprek met de commissie SZW van de Tweede Kamer d.d. 22 november 2018).

² Via belastinginkomsten en via een verplichte opslag op de WW-premie:
http://www.rijksbegroting.nl/2017/verantwoording/jaarverslag,kst244514_13.html

Private equity en de kinderopvang? Volg het geld

De groeiende economie heeft een positief effect op de vraag naar kinderopvang. Bij economische voorspoed, een hoge werkgelegenheid en zelfs grote krapte op de arbeidsmarkt is het niet vreemd dat kinderopvangorganisaties mooie cijfers kunnen laten zien. En iedere plek waar geld te verdienen valt trekt investeerders. Dat bleek recent door de plannen tot overname³ van Partou door de KidsFoundation Group⁴. En een grote kinderopvangorganisatie in Rotterdam meldde ons een paar weken terug dat zij in de afgelopen maanden driemaal waren benaderd door investeerders met overname- dan wel investeringsplannen. Onze leden lopen met grote regelmaat aan tegen de hoge overnamebedragen die private-equityfondsen bieden, daarbij de gok nemend dat de investering kan worden terugverdiend. Veel maatschappelijke organisaties vinden dit niet verantwoord vinden en zullen dergelijke bedragen dan ook niet bieden.

Hoe erg is deze interesse van private equity? De kinderopvang is een sterke en ondernemende sector die bewezen heeft met de markt mee te kunnen bewegen. Toch zijn er zwaarwegende redenen om zaken te veranderen. De Nederlandse kinderopvang wordt immers grotendeels uit collectieve middelen gefinancierd. Het bevreemdt dat een dusdanig zwaar publiek gefinancierde sector haar winsten mag uitkeren aan (buitenlandse) investeringsmaatschappijen.

Rendementen gemaakt in de kinderopvang moeten wat ons betreft in de kinderopvang geherinvesteerd worden. Een aantal belangrijke argumenten hiervoor:

- Dit komt de toegankelijkheid van kinderopvang ten goede: cherry picking door alleen locaties te openen op plekken waar relatief hoge prijzen kunnen worden gevraagd en juist te sluiten waar de rendementen lager zijn wordt minder interessant.
- Dit gaat de tweedeling tussen kapitaalkrachtige en niet-kapitaalkrachtige kinderopvang tegen; deze tweedeling kan namelijk ongewenste effecten hebben op de kwaliteit.
- De voor de sector behouden middelen kunnen worden ingezet voor verhoging van de algemene kwaliteit.
- Met het stoppen van het laten wegvloeien van winsten kunnen toekomstige schommelingen in de markt beter door de sector worden opgevangen.
- Een model dat minder gericht is op het verdienen van veel geld trekt in tijden van hoogconjunctuur minder financiële waaghalzen; in een sector waarin het in de eerste en de laatste plaats om het belang van kinderen moet draaien een valide argument.
- Mogelijk verdwijnt met het wegnemen van de prikkel van winstmaximalisatie de noodzaak om steeds aanvullend eisen te stellen, zoals aan het minimumaantal vierkante meters. Een deel van de noodzaak van stringente regelgeving om uitwassen tegen te gaan zou in de toekomst overbodig kunnen blijken.

Wat levert het op voor de kinderopvang?

Vaak klinkt het argument dat het kapitaal van investeringsmaatschappijen nodig is in de kinderopvang, bijvoorbeeld om innovatie te stimuleren. Nergens blijkt echter dat kinderopvangorganisaties private equity gelden nodig hebben om te kunnen groeien en te kunnen investeren. Onze leden bevestigen dit beeld: ook zij groeien en innoveren volop. Bovendien willen maatschappelijke organisaties kinderopvang bieden aan alle kinderen in de samenleving; óók in die wijken waar kinderopvang het hardst nodig is maar niet rendabel geëxploiteerd kan worden.

Wat zijn de eventuele risico's als deze investeringsmaatschappijen weer wegtrekken? De geschiedenis wijst uit dat kinderopvang conjunctuurgevoelig is. Dat ooit weer zwaardere tijden volgen staat buiten kijf, en vergt dan ook het opbouwen van een buffer. Het leveren van de door aandeelhouders gewenste rendementen zal in tijden van crises ten koste gaan van de prijs voor ouders of van de kwaliteit van de kinderopvang. De afloop van Estro dat in 2014 met veel tumult ter ziele ging kennen we allemaal.

³ De nieuwe organisatie zal zo'n 60.000 kinderen per dag opvangen, op 650 locaties met 8.000 medewerkers.

⁴ De KidsFoundation Group is een landelijk opererende kinderopvangorganisatie, met als grootste dochter kinderopvangorganisatie Smallsteps (in 2014 is Smallsteps uit de failliete boedel van Estro gekocht voor 5,5 miljoen door het Amerikaanse private-equityfonds H.I.G. Capital; Onex kocht Kidsfoundation Group in 2018, de overname wordt geschat op 300 miljoen, zie FD).